

Základní škola Borovany

Petra z Lindy 13

37312 Borovany

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Strategie předcházení školní neúspěšnosti je otevřený dokument, který bude nadále ověřován, upravován a doplňován.

ředitel školy: Mgr. Luboš Laczko

školní metodik prevence: Mgr. Jan Ťupa

Úvod a účel dokumentu

Tento dokument představuje formální metodické doporučení pro pedagogické i nepedagogické pracovníky Základní školy Borovany. Cílem je sjednotit postupy školy při prevenci a řešení školní neúspěšnosti žáků, zajistit včasnou diagnostiku problémů, nastavit účinná podpůrná opatření a koordinovat spolupráci se zákonnými zástupci a externími odborníky.

Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je komplexní jev, který obvykle vyplývá z kombinace více faktorů. Pro účinné řešení je nezbytné příčiny pečlivě identifikovat.

Osobnostní a zdravotní faktory

- snížená úroveň intelektových předpokladů;
- poruchy učení a poruchy chování;
- snížená paměť, pozornost nebo emoční labilita;
- nízká odolnost vůči zátěži a jiné zdravotní komplikace.

Rodinné a sociální faktory

- nepodnětné rodinné prostředí;
- sociální znevýhodnění a ohrožení sociálně nežádoucími jevy;
- konflikty v rodině nebo narušené rodinné vazby;
- nedostatečná podpora domácí přípravy.

Školní a kolektivní faktory

- problémy ve vztazích mezi žáky nebo mezi žákem a učitelem;
- nevhodné metody výuky nebo nedostatečná diferenciacce;
- nepříznivé sociální klima třídy.

Diagnostika a zásady intervence

Základním krokem je včasná a kvalitní diagnostika pedagogická, speciálně-pedagogická a případně psychologická. Diagnostika umožní zjistit učební styly, vzdělávací potřeby a konkrétní příčiny potíží, na jejichž základě se navrhnou individuální podpůrná opatření.

Zásady intervence

- reagovat včas, aby žák mohl využít nastavenou podporu;
- volit opatření individuálně podle zjištěných potřeb;
- zapojit zákonné zástupce a v případě potřeby externí odborníky;

- dokumentovat dohodnuté kroky a jejich výsledky.

Možná podpurná opatření

Opatření se volí podle typu a závažnosti potíží. Mezi běžně uplatňovaná opatření patří:

1. **Speciálně pedagogická podpora**
kompenzace poruch učení a chování pomocí speciálně pedagogických metod na základě doporučení z pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra; integrace žáka a vypracování plánu pedagogické podpory (PLPP) či individuálního vzdělávacího plánu (IVP).
2. **Úprava obsahu a metodiky**
stanovení přiměřeného rozsahu učiva podle možností žáka, volba vhodných metod práce, motivace prostřednictvím dosažení dílčích úspěchů, možnost opravy hodnocení, individuální konzultace během i mimo vyučování.
3. **Podpora žáků se sociálním znevýhodněním**
motivace k učení, spolupráce s rodinou, zajištění podmínek pro domácí přípravu i ve škole (využití volných hodin, přístup k internetu), práce na začleňování do kolektivu a posilování pozitivního klimatu třídy.
4. **Kompenzace zameškané látky**
včasná nabídka podpory žákům s vysokou absencí: plán doplnění učiva, termíny dozkoušení, konzultace s žákem a rodiči, harmonogram a způsoby podpory.

Postup při řešení školní neúspěšnosti

Hlavním opatřením je intenzivní spolupráce školy s rodiči. Postup zahrnuje následující kroky:

1. **Identifikace rizika**
po prvním čtvrtletí třídní učitel vyhodnotí prospěch a chování; u žáků s rizikovým vývojem svolá jednání s rodiči a žákem.
2. **Společné jednání**
účastníci: třídní učitel, rodič, žák, vyučující předmětů, kde žák neprospívá, případně metodik prevence nebo výchovný poradce. Na jednání se dohodnou konkrétní opatření; z jednání se pořizuje písemný zápis podepsaný všemi stranami; rodiče obdrží kopii.
3. **Sledování a další kroky**
dohodne se termín další schůzky pro vyhodnocení účinnosti opatření; za koordinaci odpovídá třídní učitel.
4. **Konzultace se ŠPP**
podle potřeby lze využít individuální konzultace s výchovným poradcem k diagnostice a nastavení podpory (zjištění učebních stylů, doporučení metod).
5. **Plán pedagogické podpory (PLPP)**
pokud se situace nezlepšuje, nabídne se žákovi a zákonným zástupcům písemný plán pedagogické podpory, který obsahuje konkrétní opatření, termíny a odpovědnosti.

6. **Opatření při vysoké absenci**

při zameškání více než 130 hodin se svolává preventivní jednání s rodiči; dohodne se plán práce, termíny zkoušení a možnosti doučování.

7. **Vyhodnocení podpory**

na konci školního roku nebo po ukončení podpůrných aktivit se provede společné vyhodnocení s rodiči a žákem; v případě nedostatečného pokroku se zváží další kroky včetně opakování ročníku.

Důsledky neřešené školní neúspěšnosti

Neřešená neúspěšnost může vést k psychickým a sociálním problémům, mezi které patří:

- psychosomatické a neurotické příznaky;
- poruchy chování a rizikové projevy;
- ztráta motivace, úzkosti a deprese;
- zvýšené riziko předčasného ukončení povinné školní docházky.

Podrobné postupy pro práci s těmito riziky jsou uvedeny v interních dokumentech školy.

Komunikace a koordinace

- **Informování rodičů** probíhá prostřednictvím žákovské knížky nebo systému Bakaláři, konzultačních hodin a rodičovských schůzek; veškeré dohody jsou písemně dokumentovány.
- **Koordinace odpovědností:** iniciaci a koordinaci jednání zajišťuje třídní učitel; v případě potřeby se zapojuje vedení školy a ŠPP.
- **Spolupráce s externími subjekty:** ŠPP zajišťuje komunikaci se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky.

Závěrečné ustanovení

Pokud selžou všechny dostupné podpůrné prostředky a žák nedosáhne potřebného pokroku, škola zváží opakování ročníku jako krajní opatření. Vždy se postupuje s ohledem na nejlepší zájem žáka a po konzultaci s rodiči a odborníky.